

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קיא.

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"א מהל' נחלות
הלכה ג סמג עשין לו
טוש"ע ח"מ סי' רעו סעיף
:7

רבינו גרשום

[illegible]

קל וחומר **לשבינה** י"ד. אור"ת דלךך נקט י"ד משום דלמר בהמלתא (מד 97 לה.) שלשה שותפין יש באלם הקדוש ברוך הוא אציו ורואו ויזמן צו הקצ"ה כנגד שניה^א אבל קשה קצת דלם כן איך זה קל וחומר דמן הדין יש להיות כנגד שניה^ב ועוד אמר בספרי בתוספתא קל וחומר למלך וכהן י"ד פירוש משה רבינו שהיה מלך וכו' גדול ששים שבעת ימי המילואים ואמשה רבינו אמאי נקט י"ד ודוחק לומר דמלך היינו הקדוש ברוך הוא וכהן משה^ג ורבינו יוסר כהן מפרש קל וחומר ללכיה יוסר מעט מו' וכין לאפיקיה מו' דהיינו יוסר אוקמה אשני עשרות וכן משמע (שם) בנצוח^ד :

דין שיעוריה בשבן. ואם תאמר וכן
גרע ממטלניות דפרק לא
יחפור (לעיל דף כ. וס) דלוקימנא כעין
ר' [בספא] ואפילו הכי שיעוריהו בנ'
על ג' וי"ל דהתם לא מוקי לה כעין
שקא אלא לענין דלא חזו לאומנא
לקמ: הדס אכל האי קשה וימר
מדאי: **בבב** משה האב
האב וכו'. תימה לרשב"א אמאי
אינטריך לאשמועינן דבן קודס לבת
זנכסי האם מהיקשא דמטות מיפוק
ליה מירש אותה דלמר לקמן (דף קיג.)
מקיש ירושה שניה לירושא ראשונה
מה ירושה ראשונה בן קודס לבת אף
ירושא שניה בן קודס לבת דמיניה
ילפינן לקמן דבני אחות קודמית לבנות
אחות לירש דבני אחי האם וזנכסי
אבי האם דמה ירושה ראשונה דהיינו
זנכסי האב בן קודס לבת אף ירושה
שניה בגון בן הזנת קודס לבת הזנת
זנכסי אבי האם ו' ואומר רשב"א דבן
זנכסי האם היינו נמי ירושה ראשונה
הבאה דמטות ואי לאו דנפקא לן
מהיקשא דמטות בן קודס לבת
זנכסי האם היכי הוה שמעינן דקודס
זנכסי אבי האם דלא אחי אלא מכא
היקשא דירושא ראשונה הלכך
אינטריך הכא למילף מעיקרא דבן
קודס לבת זנכסי האם שהיא ירושה
ראשונה הבאה מכא האם ושוב נפקא
לן מהיקשא דלקמן דמקיש ירושה
שניה לירושא ראשונה בין ירושה שניה
דאב בין ירושה שניה דאם וי"ל אומר
דלע"ז דנפקא לן לקמן דבן קודס
לבת זנכסי אבי האם היינו משום
דמכא אבזה דלימיה קאמי ולא שמעינן
מיניה דקודס זנכסי האם עומן ואין
נראה לרשב"א דהא מכא אבזה דאם
לא יימא אלא ע"י משמוש דנפלו לפני
האם והוא יורש את אמו וא"ת כיון
דמהכא שמעינן דמיקשא דמטות דבן
קודס לבת זנכסי אבא אחאי אינטריך
כל הנך תראי דלא תסוב ונקלה דלייני

בסיבת הבן וקרא דאס איז לוי צום דאמער לקמן צו העבן וצום העבן מיין
מ"ל אס איז לוי עיין עליו דמשמע דאמער לאשמועין דצו יורש אס
אמו ומיחו ההוא דואס איז לוי צום אינטערין טובא דלא הוה ידעיין
שהיה צו העבן יורש כלל ע"י משמוש והא דדרשין גמי מירש אותה
להקיש ירושה שניה לראשונה הוה מוקמינן "צבא הבן דוקא" ולא
תסוב גמי אינטערין ללאו בסיבת הבן ולא תסוב שני בסיבתו הצעל
ולמאן
אי. כלומר טעית של תלמידי חכמים. אי גמי נאה ממם כדמוכח
גמי יהודה נשיא: דין שיעוריה כשק. בנד עב וגרועו ושעורו
ד' על ד' בצגד ג' על ג' בצמסכת שבת (דף עו.) ובמסכת סוכה (דף פז.):
מר ליה. רבי יהודה נשיא לרבי ינאי אי מה מטה האב כו':
אמר

אמר

וְכָל בֵּן יִירָשֶׁת נַחֲלֵה מִמֶּטֶה וְגו'. סיפא דקרא ללחז ממשפחת מטא
אזיה תהיה לנאשה כדי שלא תסוב נחלה ממטה למטה אחר. ומיהו לא
יגא אלא באותו הדור כדלקמן בפירקין (דף קכז.) ולקמן (קכז.)^(ה) מפרשין
ביוון דיורשת שני מטות והיא נשאת למטה אביה הרי מכל מקום
נוסבת נחלת האם למטה אחר ולקמן
מתרין לה: **בם יורשת נחלה**
ממטות. משמע שבת אחת מקבלת
נחלה משני מטות ואי אתה מוצא
קרויים לה שתיקבל נחלה מהם יותר
מאביה ואמה וכגון שאביה משבט
ראובן ואמה משבט שמעון וכשינשאת
אמה לאביה היו לה אחין לאמה של
בית זו שירשו נחלת אביהן דליכא
הסבת נחלת אם לא שבעת נישואין
דלא קפיד קרא אלא שבעת נישואין
לא תהא ראויה לירש נכסי אביה ומיהו
אחרי כן מתו אחיה ואחר כך מת
אחיה וירשה אותו ומתה האם והאב
ולא היה להם בן אם כן זו וירשמו

מסורת הש"ס

[illegible]

ורה אור השלם

1 וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל נִחֲלָה
מִמִּשְׁוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחַד
מִמִּשְׁפַּחַת מֹשֶׁה אֲבִיהָ
תְּהִיָּה לְאִשָּׁה לְמַעַן יִירָשׁוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נִחֲלָת
אֲבֹתָיו:
2 וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל מֹשֶׁה
וְאַבְיָה יֶרֶק וְיֶרֶק בְּפִגְיָה הֲלֹא
תִכְלֹם שִׁבְעַת יָמִים תִּסְגֹּר
שִׁבְעַת יָמִים מִחוּץ לַמִּתְנָה
וְאַחֵר תֹּאסֶף:
בְּמִדְבַר יִבֵּי יֵד

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה וכל צח וכו'
ולקמן פרכינן כיון דיורשא:
(ב) ד"ה ויאמר וכו' להחמיר
בבחמור מנצל: (ג) ד"ה א"ל
רבי יהודה נשיאה לר' ינאי
מניין לבן שקודם לבת:
(ד) תוס' ד"ה קל וחומר וכו'
ויקן משמע בתוספתא
באבות:

מוסף רש"י

מדין קל וחומר ביצר. גבי
 "ג מדות צמורת כהנים (ב"ק
 כה.) מנין שהמורה ניתנה
 לירדש ק"ו (זבחים ע.) הלא
 תכלום. לשון מימה הוא ולשון
 ק"ו (ס.) אלא דיו לבא מן
 הדין להיות כנדון. הכתוב
 ללמדך שאיך רשאי להטיל על
 הבא מן הדין יותר מן הנדון,
 דכתיב תסגר שבעת ימים
 (שם).

מוסף תוספות

א. שנותן בו פרצוף פנים
ונביתחן נשמה. יע"ל.
ב. דינמא לשכנה י"ד
לפי חשבון חלק שותפות.
ג. נמנץ. [ו]א"ל חקיה
למשא אילו איהל נוף
אילו כהן גדול נוף
במא אהו שחכלם שבעת
דינא, אני מלך מלכי
העולמים אל ידה שחכלם
י"ד ע"ר. ד. ת. לפי
שכיוון שאנו באין להוסיף,
פחות מכדי הסגר דהיינו ד'
פחות אחרים אי אפשר
להוסיף. עס. ה. ידיושה
שניה היינו בו הכן ובת
הכן בו הבת ובת הבת,
הדקושה קאי אבל הן
דכתיבי בקרא. מוס' לקמן
קפי:

מפיקנא לך ר'ו'. משמתינא לך ולא יסייע לך רב חיינא בר שלמיא:
דאמר רב הונא אמר רב ר'ו'. רב הונא בר חייא מחדר הכי
לרב נחמן: אמר ליה. רב נחמן לרב הונא בר חייא: אשלה ליה.
לרב הונא ואודיענו שאתה אומר כן משמו ואדע אם אמת הוא שאמר
רב הונא כן: אכסיף. דשמיא חזר בו רב הונא או לא היה קומך
בשמועמו: איסריסם לקבלי. ולא היית חוזר בך: ואיהו. רב נחמן:
רבי ינאי. זקן היה והחלו עיניו כהות: א"ל. שמעיה דר' ינאי:
רב אינא דהאי לקיבלנא הוא יאי. גרס חשבו צא כנגדנו: ונולתא
לקמיה דאמר דין שיעוריה כשק: גשמי. רבי ינאי וגולתיה
לקבל טומאה ד' טפחים עד ד' טפחים כשק כדמתן (בבלי פ"ח מ"ג) הש
אמר ליה. רבי יהודה נשיאה לרבי ינאי ו (ז) בן קורס לבת ר'ו':

דמחמת שיבה הוה סגי נהור וכהה מאורו: אמר ליה שמעיה בר אינש דאתי של ר' יהודה: אמר ליה, לשמעיה אמרת לי דגולתיה יאה דין שיעוריה כש